Sayın Hüdavendi talay
Kartaltepe terakki Cad. Barbaros Sok.
No 104/2 BAKIRKÖY

TEKSTİL

ONBEŞ GÜNDE BİR YAYINLANIR TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI ORGANIDIR

...OS 1969

YIL : 2

SAYI : 18

Sendikamız Adalet Bakanlığına Başvurdu

Dört İş Mahkemesinde 20 Bin Dava Var... Bir Dava En Az Üç Yıl Sürüyor

SENDİKAMIZ İŞ DAVALARI ÇIKMAZINA BİR SON VERMEK İÇİN GEREKLİ TEŞEBBÜSE GEÇTİ. NAMUSLU SENDİKACILAR BU ÖNEMLİ TEŞEBBÜSÜMÜZÜ DESTEKLEMELİDİRLER. BU KONUDA GENEL BAŞKANIMIZ BİR BASIN TOPLANTISI YAPARAK BAKANLIĞI BİR KEZ DAHA UYARACAK. UYARI OLUMLU SONU VERMEDİĞİ TAKDİRDE, KARDEŞ SENDİKALARLA BİRLİKTE ANAYASA ÇERÇEVESİNDE DİRENİŞE GEÇİLECEK.

ADALET BAKANLIĞINA KONU İLE İLGİLİ OLARAK YAZDIĞIMIZ YAZIYI AŞAĞIDA AYNEN YAYINLIYORUZ :

Diğer illerimizin yanıbaşında İstanbul'da İş Mahkemeleri Adalet'in dağıtım bakımından bir çıkmaz içindedir. İstanbul'da bulunan 4 iş mahkemesinin derdest dâvaları sayı olarak şu durumdadır:

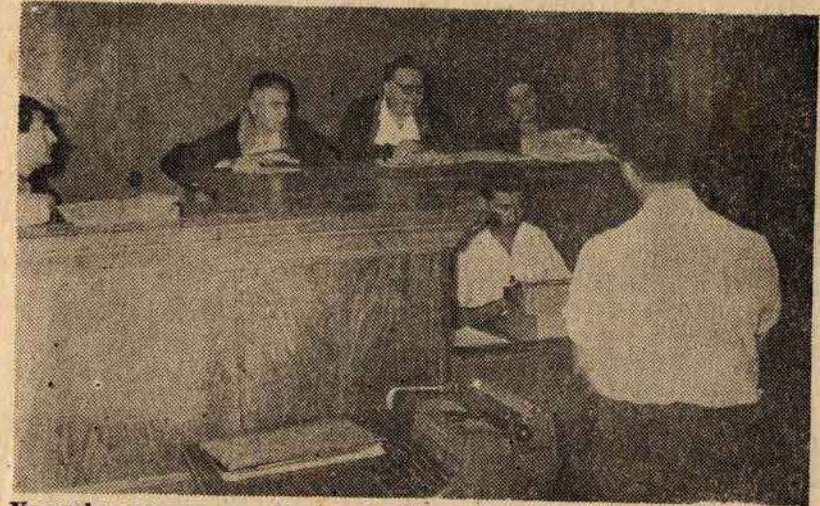
İst. 11. As Huk. Mahkemesi		2.301
İst. 13. As. Huk.	»	3.281
İst. 22. As. Huk.	»	2.796
İst. 21. As. Huk.	»	3.213
Toplam		11.591

Bu 11.591 derdest dâvaya, verilmiş kararlar da eklenirse 1968 den bu yana İş Mahkemelerine en az 20.000 dâva gelmiştir. Bunlara toplu iş sözleşmesi yetki ve aidat uyuşmazlıkları, tesbit ve tedbir talepleri dahil değildir ... adaletin yolunda ve zamanında dağıtılmadığını açıkça belgelemektedir. Ve bu düzen ister, istemez çalıştıranlara yarar sağlamakta, adliyeye başvurmak emekçi için tam anlamiyle bir külfet olmaktadır. Örneğin basit bir ihbar ve kıdem tazminatı alacağının dâvası 3 yıl sonunda ancak karara bağlanabilmektedir. Bugünkü koşullar altında İstanbul İş Mahkemelerinin sayısı 10'a yükselmedikçe gereği gibi adalet dağıtımı olamaz. Oysa ki, İstanbul'da ticaret uyuşmazlıklarına bakmakla görevli mahkeme sayısı 5 tir. Toplu asliye sistemine göre çalışan bu mahkemelerde en az 15 tane hâkim vardır. Bu demektir ki, ticaret dâvaları için en az 15 mahkemelerde bakılmakta olan dâva sayısı ise iş mahkemelerinden azdır. Ekonomik bakımdan zayıf olan emekçilerin kasten verilmeyen inkâr edilen haklarına en kısa zamanda kavuşturulması sosyal devlet anlayışının temel kuralı olduğu halde ekonomik bakımdan çok güçlü olan ticaret adamları adaletten yararlanma olanağına daha çok sahiptirler. Yıllardan beri bu konuda yaptığımız başvurmalar ve sızlanmaların Bakanlığınızca değer verilmemesi emekçi sınıfın üzüntülerini daha da çoğaltmıştır.

Eğer İstanbul'daki haksız emek sömürülmesine engel olmak ve adaletin tez dağıtımını sağlamak için devletin parası yoksa ve Bakanlığınız için onur kırıcı olmazsa İstanbulda 10 iş mahkemesini tüm kadrosu ile barındırabilecek beş katlı bir binanın yıllık kirasını sendikalar olarak karşılamaya hazır bulunduğumuzu bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla.

Genel Sekreter — Genel Başkan

Yargıçlar ne yapsın... Bu bozuk düzende hergün yüzlerce dâvaya birden bakmak zorunda...

AYA GİDİŞE BİZİMKİLER NE DEDİ ?

Rıza Güven (Genel Başkan) : Ekonomik yararı olmayan bir iş için milyarlarca para kullanılmıştır. Milyarlaca aç insanın süründüğü dünyamızda bu paralarla ekonomik yarar sağlayan yatırımlar yapılabilirdi. Kabul etmek gerekir ki, insanoğlunun aya ayak basması teknik bakımdan akıllara durgunluk verecek olaydır amma, ekonomik bakımdan insanlığa tek bir yararı olmamıştır.

Yunus Kara (Genel Sekreter) : Ay'a gitmek için harcanan milyarlarca dolar ve ruble insanlık için, insanların karınlarının doyurulması insan sağlığı ve konutları için kullanılması gerekirdi. Dünyadaki

dolar ile ruble arasındaki bu (S..) yarışını tasvip etmiyorum. Türkiye'de ilâçlı tohumluk buğday yedikleri için ölenler, Zap suyu üstünde köprü olmadığı için düşüp boğulanlar, Biafra'da açlıktan ölenler, Hin

lerı daha değildir.
Şu durum iş hukuku bakımından

ticaret davaları için en az 15 mah-
keme kurulmuştur. Bu mahkeme-

Yunus Kara Rıza Güven

dıstan'da artan nüfusu besleyeme-
mekten dolayı hadım edilen insan
lar dururken Ay'a seyahat neme
gerek?

Baş yazı

Rıza GÜVEN

Türk - iş'in Stratejisi Yanlıştır!

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun yıllardır uyguladığı ya da uygulamağa çalıştığı partilerüstü politikanın sakatlığı bütün çıplaklığı ile ortaya çıktı.

Konfederasyonun yetkili Genel Sekreter'i geçtiğimiz günlerde emeklilik kanununun Senatoda uyutulması ve yeni asgari ücretlerin işverenler tarafından uygulanmaması ihtimaline karşı alınacak tedbirleri görüşmek üzere yapılan Yönetim Kurulu toplantısından önce, «işçilere iktidar partisini boykot ettireceğiz» dedi. Genel sekreterin bu sözü Yönetim kurulunda tartışıldı mı; tartışıldı ise sonuç ne oldu, bilemeyiz amma basından öğrendiğimiz şudur; «Konfederasyon 24 Ağustos'ta Ankara'da tertipleyeceği toplantıda emeklilik kanununu uyutanları protesto edecektir.»

Konfederasyonun en yetkili ağızlarından birinin söylediği gibi Türk - İş gerçekten sakatlığı ortaya çıkan partilerüstü politika yutturmacasından vazgeçerek işçiden yana olmayan bir siyasî örgüte karşı emekçileri olumlu bir eyleme yöneltme olanağına sahip midir? Bize kalırsa Genel Sekreter'in söyledikleri doğrudur. Ne pahasına olur

(Devamı 4. sayfada)

TÜRK - İŞ OYUNCAK MAĞAZA LARINDA!

RIZA GÜVEN 24 TEMMUZ'LA İLGİLİ SENDİKAMIZ GÖRÜŞÜNÜ AÇIKLADI

KONFEDERASYON 24 TEMMUZ'U CEZALANDIRDI.
GENEL BAŞKAN RIZA GÜVEN 24 TEMMUZ İÇİN «LANET BİR GÜN...» DEDİ...

Ayrıca basına verdiği yazılı demecinde Türk - İş'in oportünist politikasına da şiddetle çatan Genel Başkan, Konfederasyon yöneticilerini sokak politikacılığı yapmakla suçladı...

Rıza Güven'in demeci özetle şöyledir:

« Türk - İş adlı konfederasyon bu günlerde bizim de yakından izlediğimiz ilginç zikzaklar çizmektedir. Son günlerdeki tutum ve davranışları ötedenberi savunageldikleri «partilerüstü politika» ile açıkça çelişmektedir... Bu çelişileri 24 Ağustosta yapacaklarını açıkladıkları miting gibi göstermelikler elbet teki ortadan kaldıramayacaktır. Mitingin mahiyetinin hatayı savmak niteliğinde olduğu görülmektedir. İşçi sınıfı artık uyanıktır ve bunları rahatça görebilmektedir.

Öte yandan Türk - İş bayram diye ilân ettiği 24 Temmuz'u aklısıra bu yıl cezalandırmaktadır. Oysa kabahat 24 Temmuz'da değil, o gü

(Devamı 3. sayfada)

Minion ve Dantel Örme'de Sözleşme Müzakereleri Yeniden Başladı

Geçen sayımızda uyuşmazlığa düşüldüğünü bildirdiğimiz Minion Örme ve Dantel Örme işyerindeki ihtilâfı Şube başkanı Kemal Abay ile Genel Başkan Rıza Güven araya girmek sureti ile halletmiş ve müzakerelerin yeniden başlanmasını temin etmişlerdir.

22 Temmuz günü yeniden başlayan müzakereler iyi bir şekilde devam etmektedir.

Çeşit mensucat görüşmeleri devam ediyor

Bakırköy Şubemize bağlı Çeşit Mensucat Fabrikası işyeri işvereni ile toplu sözleşme müzakereleri devam etmektedir.

Geçen sayımızda belirttiğimiz gibi bu iş yerinde ilk defa toplu iş sözleşmesi yapılacaktır. Üyelerimizin sabırlı olmasını diler ve iyi bir sözleşme yapmanın hazzını duymak isteriz.

Sabri Tığlı (Genel Başkan Vekili): Tek kelimeyle çok büyük bir hadise. Geriye dönük ve tutucu inanışları kökünden yıkmıştır. Dün yamızın ve insanlığın istikbali için çok mühim. Bundan sonra neler olacağını hep birlikte göreceğiz.

Hakkı Özbal (Başkanlık Kurulu Üyesi, Müfettiş): Bence Aya gönderilecek astronotlar yanlış seçildi.
(Devamı 4. sayfada)

Tatlı sert
ABDULLAH SERT

Aydede Aydede Oğlun Kızın Nerede?

İnsanoğlu yıllar yılı adını andığı dedesini, aydedesini yakından tanımak için binlerce kilometrelik bir yolculuğa girişti; başardı ve aydedesinin toprağına basarak geri döndü. 8 gün sürey le dünya şimdiye değin görülmemiş bir heyecan ve hareketlilik içine girdi. Radyo başına az gelişmiş ülkelerin yürekleri heyecandan çırpınan insanları; ilerlemişlerin, televizyon ekranında sabitleşmiş gözlerle daha da somut biçimde gerilime girmiş insanları, hop oturdular hop kalktılar.

Üç Amerikalı astronot aya başarıyla indi ve geldi... Bundan sonra da dünyanın kavuştuğu bu başarı üzerine 2000 yılında ne olacağı yolunda yazılar, konuşmalar doldurdu ortalığı... Hiç kuşkusuz insanı yeni bir gelecek bekliyor.

Ne var ki, hayli yaşlı olmasına rağmen dünyanın kendisi kendi sorunlarını çözümünü kavuşturamamışken, yeni gezegenleri de bilip yeni sorunları çözümlemeğe çalışmasında ilk bakışta göze çarpan bir gariplik açık çelişki bulunmaktadır.

Yeryüzünde milyonlarca insan kuru ekmeğe talim yapmaktadır. Yeryüzünde yine milyonlarca insan ekmeğini sağlamak için iş beklemekte, binlerce çocuk daha doğarken ölmekte, binlerce insan doktorsuzluktan, ilâçsızlıktan, hastahanesizlikten, gıdasızlıktan tam deyimiyle sürünmekte, gözler önünde telef olmakta ve ihtiyar dünyamızın

(Devamı 4. sayfada)

Yöneticilerimizin Bilmediğimiz Yanları

Bakırköy Şubemizin mücadeleci Başkanı Mülâyim GÜDÜCÜ

Mülâyim Güdücü

1926 yılında İstanbul, Bakırköy ilçesinin Osmaniye köyünde doğdu.

Ortaokulun ikinci sınıfından ayrılarak 1940 yılında Sümerbank Bakırköy Bez Fabrikasında işçilik hayatına atıldı. 1946-948 yılları arasında askerlik görevini yaptı. 958 yılında tekrar girdiği Sümerbank Bez Fabrikasından ayrılarak Kartaltepe Mensucat Fabrikasında çalışmaya b..ladı. İlk sendikacılık ların neler yapabileceği burada hemen hafızama yerleşti. Yine aynı sendikanın Ankarada yapılan genel kurul toplantısında, fikir meydanı değil arena meydanı arayanların karakterlerine şahit oldum.. Bu arada Kartaltepe fabrikasından ayrılarak Aksu fabrikasında işçilik yaptım. Halen Tekstil İşçileri Sendikası Bakırköy Şubesi Başkanıyım. Evliyim ve iki oğlum var.»

Bakırköy Şubemiz Başkanı Gü-

mar edilmemek için birleştikleri sendikalarda bu vazife için seçtikleri kimselere verdikleri vazifenin memleketin gerçeklerine en uygun şekilde yürütülmesi demektir.

— Türkiye'deki sendikal uygulama dikkate alınırsa sendikacılık toplu sözleşme yapmak şeklinde gözüküyor. Ne dersiniz?

— Sendikacılığı toplu sözleşme yapmak şeklinde görenler ya gözünü menfaat ve para hırsı bürümüşlerin ta kendisi, veya cahilliği yüzünden tutucu kuvvetlere bağlı kalmış kimselerdir. Gerek Türkiye'mizde ve gerekse dış ülkelerdeki iş tarihi tetkik edilirse görülecektir i, birtakım menfaat gurupları işçiyi sömürmek için birtakım suikast yollarına başvurmuş, amacı iyi bir yaşayış düzeni sağlamak olan insanların birleştikleri tertemiz fikirlere, yosunlaşmış düşünceler katkısında bulunabilmek için çırpınanlara çok rastlanır.

Maalesef bugün işçiye sözleşme yapıp sırt üstü yatanlara sendikacı denmekteyse de bunların başına bir SARI kelimesini rahatlıkla koyabiliriz.

Oysa bunların içerisinde Komünist bloklar dışındaki ülkelere giderek oradaki işçilerin bugünkü yaşayışını tetkik edenler, oradaki sendikacılarla görüşenler ve çalıştıkları işyerlerini görenler ve hattâ oranın kapitalistleriyle görüşmelerde bulunanlar sendikacılığın ne olduğunu, memleket siyaseti ve ekonomisi bakımından etkisinin neler olduğunu tek tek izlemişlerse de onların burada uyguladıkları ve fırsat bulduklarında daha da devam ettirecekleri şey kendi rahatlıklarını temin etmekten ibarettir.

İşçinin yaşama düzeyini yükseltmek onları sosyal, ekonomik ve siyasi yönden ilerlemelerini değil, aksine onları tutucu kuvvetlerin, istirmarcıların tutsağı olarak kalmalarına çalışmaktadırlar.

Burada işçiye dönük bir sendikanın mensubu olarak bize düşen görev, tüm işçileri çıkarcı sendikacıların düzeninden kurtarmak bunun için de onların en ufak mese-

ONBEŞ GÜNDE BİR

bahir ersoy

İŞTE MEYDAN

24 Temmuz bayramdı. Sendikaların işçilerin bayramı. Sen dika hürriyeti bakımından 24 Temmuz'un büyük anlamı vardı. Gerçi kanunla bayram takvimleri arasına sokulmamıştı. ama sendikalar benliklerinde değerlendiriyorlar dı o günü.

Büyük seçimden önce gelen 24 Temmuzu sendikalar kutlulamadılar. Hatta matem yaptı Türk - İş topluluğu o gün.

İşçi emeklilik kanununu geliştiren tasarı kanunlaşmadı. Çeşitli dalgalanmalar oldu onun üstüne. Türk - İş Genel Sekreter'i sert çıkışlar yaptı. 15 Temmuz 1969'a kadar kanunlaşmalı bu tasarı dedi. Aksi halde çok şeyler olacağını söyledi Bizde bir takım sendikacılar Genel Sekretere imzalar toplayıp fevkalâde oturuma götürdüler Türk - İş Yönetim Kurulunu. Nihayet (15. Temmuz. 1969) da yine toplandı Türk - İş yöneticileri. Türk - İş başkan'ı konuştu: SİLİNDİR GİBİ ezmekten bahsetti. 24 Ağustos 1969 günü ANKARA'da miting yapılacak diye duyuruldu.

Bu arada 1. 7. 1969 da yürürlüğe giren işçi asgari ücretlerini (istisnalar dışında) işverenler tatbik etmediler. İşçi sendikalarına meydan okuyan bir davranışa girdi işverenler ve onların kuruluşları.

Bana öyle gelir ki Hükûmet edenler de işçi sendikalarının yıpratılmasında işverenlerin yanında yer almışlardır. Dün her kritik konuda reyi alınan Türk-İş bugün lüzumunda şekil olsun diye fikri sorulan sembolik ve protokolun tamamlanmasına yarıyan bir kuruluş gibi görülmek isteniyor. Türk-İş'in şu ortama sürüklenme çabasının en acı örneği (KONTENJAN) senatörünün tayininde kendini göstermişti. Bu adım şimdi daha geliştiriliyor.

Şu sırada sendikacıların olayları değerlendirmekte basirete gelmelerinde zaruret var. 24 Ağustos 1969 da yapılacak miting in sönük geçmesinin işçiyi ve onun sendikalarını halk efkârına karşı çok kötü hattâ itibarsız hale getireceğini unutmamak gerekir. Bu hareket işçi ağırlığını demokratik düzen için bir kere daha kabul ettirmek gösterisi olacaktır. Mitingin bir tek ANKARA'da değil aynı gün ve saatte ANKARA, ADANA İSTANBUL ve İZMİR'de olmak üzere yurdun dört büyük iş merkezin de yapılmasını teklif ederim. Eğer Türk - İş ve sendikalar isterlerse bu illerin her birinde yüz binler miting meydanlarında toplanır.

Miting konusu da dar çerçeveden çıkarılıp Genel Muhasebe yapılma imkânı yaratılır.

Uyutucular uyanıkları tanımış olurlar.

Zorbalık

Devam

Arasıra

HÜDAVERDİ TALAY

toplumu sarsacak nitelikteki hâdiselere hükümet edenler müsamaha

hayatı bu işyerinde başlar. Önce İstanbul Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası işyeri temsilciliğini yaptı. 1963 yılında aynı sendikanın Bakırköy şube başkanlığına seçildi. Daha sonra 1964 yılında Teksif Sendikasının İstanbul Merkez Şube Yönetim Kuruluna seçildi.

Bundan sonrasını kendisi şöyle anlatıyor:

«Sendikacılık mesleğinde Şan sinemasında Teksif Sendikasının İstanbul Merkez Şubesinin kongresini de gördüm. Kötü fikirli insan düçü'ye iki sorumuz vardı.

Birlikte okuyalım:

— Sizce sendikacılık nedir?

Bugünkü düzen içerisinde gayet rahatlıkla temin ettikleri büyük servetlerini, gelecek çocuklarına bırakabilmek için bir ve birden fazla kimselerin bir araya gelerek meydana getirmiş oldukları işyerlerinde iptidaî tahakküm zihniyetiyle servetlerine servet katabilme bunalımı içerisinde olanlara karşı, yarının müreffeh Türkiye'sine emeğiyle katkıda bulunabilmek için çalışanların bugün ve yarın iştisleleriyle ilgilenmek, yetiştirmek ve sırasında uyarmaktır.

İşçi ve emekçi arkadaşlarımıza düşen vazife ise yaldızlı sözlerle karşılarına dikilen sendikacıların, «Partilerüstü sendikacılık» sözlerinde ne gibi maksatları olduğunu iyice araştırsalar bu maskenin ardından neler görüldüğü gün gibi ortaya çıkacaktır.

İşçi sınıfının temeldeki sorunlarına eğilmeyen sendikacılar er geç yok olacak ve o zaman müreffeh Türkiye parolası gerçek hedefine hızla varmış olacaktır.

Ediyor

İnsan fikren sıfırı tüketti mi, bunun yerini zorbalık alır. Bu dün böyle idi, bugün de böyle olacaktır. Nitekim oldu da.

Mısırlı Tekstil Boya Fabrikasında sendikamız baştemsilcisi M. Ali Utaş yaptığı sendikal mücadelede rakip sendikanın üyelerini sendikamıza ayıt etmeye başlıyalı beri devamlı surette tehdit edilmekte idi, yılmadan mücadelesine devam eden arkadaşımız 25 Temmuz 1969 cuma günü gecesi her zaman tehdit edenler tarafından Zeytinburnu Et ve Balık Kombinesinin karşısındaki köprünün altında rakip sendikanın Bakırköy şubesine ait «bindirilmiş kıta» tâbir edeceğim dört kişi tarafından güzelce ıslatılmıştır. Teşhis edilen iki kişinin biri Nurettin biri de Ahmet, diğerleri de yakında teşhis edilir. Yalnız bu işi organize eden zavallıların hâlâ anlayamadıkları bir taraf var. İnançla mücadele eden kişileri bu tip olaylar hiç bir zaman yolundan çeviremez, fakat bir defa adam dövme çığırı açılırsa bunun sonu neye varır belli olmaz.

Olayın Yedikule mıntakasında olması da ayrı bir anlam taşır benim için. Şimdiye kadar diğer mıntakalardaki bu tip olayların tahlilini yaptığımız rakip sendikanın Yedikule'deki mesul kişileri daima bu tip olayları tasvip etmediklerini söylemekte idiler. Bu olay kendilerinin ne kadar riyakâr olduklarını göstermiştir.

Belki burada bir kılıf bulurlar ve yine kendilerini savunma imkânı çıkarırlar. Sermayeleri yalan, iftira, zorbalık olan kişiler için bu da çok zor olmasa gerek.

Bugünkü ortamda, Konya, İzmir, kanlı pazar, Kayseri olayları gibi ederse, elbette ki bu olayların için de bulunanların ikinci üçüncü takımları da ağababalarının özentisi içine girip, hukuk düzenini temelinden sarsıcı davranışların devamına çalışacaklardır. Guguk düzeni haline gelen bugünkü yaşadığımız ortamda menfaat grupları zor balıkla işlerini bir müddet daha sürdürmek hevesindedirler.

Bakalım seçimler ne getirecek, menfaat grupları ve zorbaları mı? Yoksa gerçekten halktan yana olanlar mı mücadeleyi kazanacak? Verilecek bu imtihanın sonunda temennimiz demokrasinin yaşayabilmesi için halktan yana olan partilerin seçilip bu zorbalık düzenini kurup demokratik düzeni dinamitleyen hükümet eden bugünkü siyasi partinin görevinden uzaklaştırılmasıdır. Bu sağlandıktan sonra hiç bir üç kâğıtçı sendikacı adam dövmeye, yol kesmeye teşebbüs edemiyecektir. Bu sebeple hazırlıklı olmalıyız. Sendikal mücadelemizi siyasî ağırlık noktasında hissettirmeliyiz. İçinde bulunduğumuz çıkmaz siyasî düzensizlikten gelmektedir. Bunun teşhisini koyduktan sonra, sendikal mücadelemizden daha hızlı bir siyasî mücadele verip bozuk düzeni değiştirmeliyiz.

HUKUK KÖŞESİ

Asgarî Ücret

Üyelerimize içinde bulunduğumuz düzenin temeli olan kanunların yapısı ve işleyişi hakkında aydınlatmak için bu sayıdan itibaren bir «Hukuk Köşesi» açmayı faydalı bulduk. Günümüzde, ülkemiz işçi sınıfının mücadelesi güçlenmekte ve artmaktadır. Bu bakımdan, üyelerimizin kendileri ile ilgili hukuk ve iktisat meseleleri ve bilgisi ile donatılmaları gereklidir. Çünkü bir işçi olarak içinde bulunduğumuz düzenin şekil verdiği hukuk mekanizmasını kendimize yetecek kadar bileceğiz ki, hangi durumlarda hak sahibiyiz ve ya nerelerde haklarımızı kısıtlamışlar ve bu mekanizma nasıl çalışıyor bunları bileceğiz ki, mücadelemiz o kadar güçlü olsun. Biz bu alanda ilk önce doğrudan doğruya çalışma hayatımızda karşılaştığımız hukuk meseleleri üzerinde duracağız ve daha sonraları özel hayatımızla ilgili hukuk konularını vermeğe çalışacağız. İlk önce işçi hayatında günümüzün konusu olan Asgari ücret meslesini vereceğiz. Özel sermaye düzeninin hakim olduğu ülkelerde asgari ücret özellikle önem kazanmaktadır. Çünkü, ülkemizin de dahil olduğu böyle düzenlerde yâni kapitalist düzenlerde, fiyat kontrolünün olmadığı ve fiyatların sermayedarların insafına bırakıldığı düzenlerde asgari ücret tesbiti işçiler için bir mücadele konusu olmaktadır. İŞVERENLER İÇİN ASGARİ ÜCRET, İŞÇİLERİN CANININ TENİNDE KALMASINI SAĞLAYAN BİR ÜCRETTİR. Toplu sözleşme düzeninde işverenlerden binbir zorlukla alınan zamlar, durmadan yükselen fiyatlarla geri alınmaktadır. Bunu her işçi kendi hayatından bilir. İşte bundan dolayı İş Kanunun 33. maddesi iki yılda bir defa olmak üzere asgari ücret tesbitini şart koşmaktadır ki, işçiler fiyatları biraz olsun yakalıyabilsinler.

Tabii bu asgarî ücret işçilerin canlarını tenlerinde tutacak şekilde ayarlanır. Asgari ücretleri bir komisyon tesbit eder. Bu komisyonda Çalışma Bakanlığı, çalışma müdürlüğü, işçi sağlığı Genel Müdürü, Ticaret Bakanlığı, Devlet Plânlama dairesi ve bünyesinde en çok işçiyi temsil eden işçi teşkilâtı ve de işveren teşkilâtları temsil edilir. Bu komisyon, işçi ve işveren teşkilâtlarının tekliflerini inceler, bazı uzmanlardan bilgi alır ve çeşitli bölgelerin fiatları dikkate alınarak saat ücreti esasından, mesken, besin fiatları, eğlence, kültür ihtiyaçları, işin niteliği gözönüne alınarak tesbit edilir. Tesbit edilen asgari ücret Resmi Gazete ile yayınlandıktan sonra her işyerinde işçilerin görebileceği yere asılması gereklidir. İşverenler bu ücretin altında ücret veremezler, işte asgari ücret mekanizması böyle çalışır.

Temsilcimiz Dursun Günay'ın Bir Kızı Dünyaya Geldi

Eyüp Ortakçılar'da kurulu Dinarsu işyeri temsilcilerimizden Dursun Günay'ın bir kızı dünyaya gelmiştir.

Ana babayı kutlar, Seza adı verilen yavruya uzun ve mutlu yaşantılar dileriz.

İdrofil Pamukta müzakereler devam ediyor

Yedikule'de kurulu İdrofil Pamuk Fabrikası işvereni ile müzakereler devam etmektedir. Önümüzdeki günlerde işverenler tekliflerimize cevap vereceklerdir.

İyi bir sözleşmenin yapılması için elden gelen gayret gösterilecektir.

HİLMİ GÜRGAN İŞYERİNDE UYUŞMAZLIK VAR !

Geçen sayımızda toplu iş sözleşmesi müzakerelerine başladığımızı bildirdiğimiz Üsküdar'da Hilmi Gürgan Tiftik işyeri ile yapılan müzakerelerde bir anlaşmaya varılmadığından uyuşmazlık tutanağı tutulmuş bulunmaktadır.

Bu işyeri bazı yıllar tiftik bulunmaması nedeni ile işyerini tatil etmekte ve işçilere ücretsiz izin vermektedir.

Ayrıca 1 Temmuz 1969 tarihinden itibaren uygulanmakta olan asgari ücretten zam alan işçilere talep ettiğimiz zamların verilmemesi istenmektedir.

Önümüzdeki günlerde Uzlaştırma Kurulu toplantıları başlayarak belli bir karara varılacaktır.

AYDA HAYAT BAŞKADIR

Kâni ŞENGÜL

Sanırım ki şu anda dünyanın en mağrur adamı Von Braundur. Ve olay çağ değişiminin başlangıcı olacaksa şüphesiz ki, bu başlangıca Von Braun'un sükseli adı verilecektir. Kolay mı be, bizim gibi sapık bütçeli, ayrık yakalı insanlar için olup bitenleri anlamak kolay mı? Biz daha şöyle rahatından bir gece kondu dikemezken eloğlu aya varıyor!

Bizimkilerin de işi gücü temel atmak. Mübarek sanki ters yoldan aya varacakmış gibi!. Böylece kimbilir belki de bir süre kaybolup öbür taraftan çıkarak aydan seslenecek? Gören olursa hiç boşuna hayret etmesin... Bizimkilerden de birşeyler beklemek hakkımız. Serde mühendislik de var!...

Ay'a çıkışı (veya inişi) günlerden beri buruşuk pantalon ütüler gibi kafamıza çakıştırmaya çalışanlar acaba neyin başarısını kutluyorlar? İnsanlığa katkısı ne olmuştur, bu çıkışın? (Veya inişin tabii?). Aydan getirilen toprak ve kaya parçalarının gözleri milyarlara takılı kapitalistlerin bir anda hayal kırıklığına yol açtığı yavaş yavaş anlaşılmaya başlandı. Kimbilir ne umuyordular da neyle karşılaştılar? Bu ara daha çıkış (veya iniş) tamamlanmadan gazetenin biri de «Ayda elmas var» diye manşet atmıştı... Oysa ayda hiçbirşey yokmuş. Ne elmas, ne gümüş ve ne de altın... Yumuşak yumuşak toprakmış. Hattâ sessizlik denizi filân lâflarının da fiyaskosu pek erken çıktı. Aç horoz kendini buğday ambarında zannedermiş.

Mülti kapitalistlerin işine yaramayan Ay toprağı hepten de boşa gitmez bize kalırsa. Böyle yumuşak topraklara özellikle bizim toprak ağalarının gözleri vardır. Şimdi işin bir kolayını bulup ay topraklarına bizim ağaları kondurmalı. Ve böylece ağalar zencirine yeni bir halka daha kazandırmalı: Ay ağası diye... Bize düşen hatırlatmak, ötesini ağaların ve yağcıların bileceği bir iş...

Cepleri paraya hasret zavallı fukaralarımız Ay'ı yorumlayadursunlar, şimdi Apollo-12'nin denemeleri için çalışılıyor. Daha yüzlerce milyarı Ay'ın cıvık ve yumuşak topraklarına ceset yapacaklar...

İşler oldukça iyi gidiyor. Dünyanın hızla artan nüfusu kim senin umurunda değil. Artan paraları gömecek yer buldular. Bekleyelim, artan nüfusa da elbet bir yer bulurlar. Hepten orta yere koyacak değiller ya bizi... Bizim büyüklerimize saygımız sonsuzdur. Onlar Aya da çıkarlar (veya inerler) yaya da... Biz kendi işimize bakalım. Ay üzerine şiir ve roman yazıp hoş vakit geçirelim. Bozulmasın moralimiz. Ay gene bildiğimiz gibidir!

Altınel İplik İşvereni ile Sözleşme

Öykü Gibi

AYNAME

EKONOMİ SORUNLARI

EKONOMİ

Üyemiz Ahmet Kezer'i Kaybettik

Sümerbank Defterdar Fabrikası işçilerinden Ahmet Kezer, çok genç yaşında olduğu halde, 27 Temmuz 1969 günü kalp yetersizliğinden vefat etmiştir.

Kezer, Defterdar Fabrikasında uzun süre Tahar Dairesinde çalıştıktan sonra personel kısmına alınmış ve orada da sigorta konusunda arkadaşlarına yararlı çalışmalar yapmıştır.

Ahmet Kezer'in zamansız ölümü arkadaşları arasında derin üzüntü yaratmıştır. Genç müteveffa arkadaşımıza Tanrı'dan rahmet, kederli ailesi ve fabrikadaki işçi arkadaşlarına başsağlığı dileriz.

müzakerelerine başladık

Rami İstanbul caddesinde kurulu Mustafa Koyuncu'ya ait Altınel İplik Fb. işyerinde toplu sözleşme yapmaya yetki almış bulunan Sendikamız Müfettiş Hüseyin Akduman kanalı ile, ilk toplantıda toplu iş sözleşmesi teklifini işverenlere vermiş bulunmaktadır.

Bu iş yeri yeni teşkilâtlandırılmış bir işyeridir ve ilk defa bir toplu iş sözleşmesi yapılacaktır. Bu sebeple müzakerelerin kritik safhalar geçireceği sanılmaktadır.

24 Temmuz

(*Baştarafı 1. sahifede*)

nü sanki iş yapmışlar gibi bayram olarak ilân edenlerdedir. Bu neden le de önce kendi kendilerini cezalandırmak durumundadırlar. Aksi takdirde kendilerine tarihsel ceza verecek olan işçi sınıfı hazırdır...

Sendikamızın bugünkü yöneticileri daha o günlerde 24 Temmuz'u «matem günü» olarak ilân etmişlerdir. Gerçekten de görüşümüzün doğruluğu olayların gelişimi ile teyit edilmektedir. Elimizdeki sendikal yasalar, çıkışını bayram diye niteleyenlerin yüz karasıdır. Bizce 24 Temmuz lânet bir gündür. Bunu baştacı edinenler o günle birlik te tarih önünde mahküm olacaklardır...»

Ko - Tak

Kafalar nasıl ütülenirmiş siz bundan sonra göreceksiniz. Gece denmeyecek, gündüz denmeyecek; yenecek mi yenecek beyinlerimiz. Bu beyin savaşında sağlam kafası kalana aşkolsun ! Ben kendi hesabıma, daha şimdiden kafamın karın calanmağa başladığını hissediyorum. Size de simdiden geçmiş olsun. Hoş bu işe meraklı olanlarınız da az değil!

Günlerdenberi gazeteler ve gazetelerin üstat yazarları hep ay üzerine yazıp duruyorlar. Mübareklerin hepsi de feza bilgini kesilmişler. «Ay fethedildi» deyip duruyorlar. İnsanın aklına başka fetihler geliyor. Ulan ayda adam yok ki kime karşı fethediliyor? Boş arazimi ne olduğu bile belli olmayan evren den bir parçayı kimden fethediyor lar, bilmiyoruz. Böyle fetihlere can kurban!

Sosyalistlerin ağzını bıçak açmıyormuş. Neden mi? Şu Uruslar'ın Luna'sı başarıya ulaşamamış da ondan. Apollo bu işte üstün çıkmış. Sanki feza minderinde Uruslarla Amerikalılar güleşe tutuşmuşlar. Hakemlere bakın hakemlere! Kimileri de Armstrong'un aya sol ayak atmasında teselli buluyorlarmış. «Ayı sosyalistler fethetti» diyorlarmış. Sosyalistlerin böyle olanlarına da can kurban!

Amerikalılar Ay'ı fethetmişler. Neden acaba göze görünmez ayı fethetmek için önce ayıların fethe dildiği? Öyle ya dünyada ne kadar ayı varsa Amerikalılar önce onları fethedip sonra Ay'ı fethetmişlerdir. Zaten iş o kadar basit ki ayıları fethettin mi enayileri fethetmek gerekmez. Onlar nasıl olsa leylek gibi ardında dizilirler! Onun'çin öyle pek böbürlenmenin de anlamı yok. Aya giden yol enayi

(Devamı 4. sayfada)

EKONOMİ NEDİR ?

Bildiğimiz gibi insanlar toptaluk halinde yaşarlar. Bu insan toplumları içinde yaşayan insanlar acaba hep şimdiki gibi sınıflı bir toplumda mı, maddî eşitsizlikler içinde mi yaşamışlar eskidenberi?

Buna kesinlikle hayır diyebiliriz. Çünkü tarih bize, eski çağlarda insan topluluklarında tam bir eşitlik olduğunu, sınıflaşmanın ancak insanlar hayvan sürülerine sahip olma dönemine girdikten sonra meydana geldiğini, ve eskiden üretilen bütün malların eşitçe paylaşıldığını, kadın - erkek arasında tam bir eşitlik olduğunu söylemektedir. Ancak sınıflı bir topluma geçildikten sonra, mal sahibi sınıfların zenginliklerini iç ve dış saldırılara karşı korumak için devlet meydana gelmiş ve savaşlar başlamıştır. Ve savaşlar başlayınca da kölelik doğmuş ve insanlar bir mal gibi alınıp satılmaya başlamış ve bir üretim aracı olmuştur.

Böylece, kapitalizm dediğimiz ilk sermaye düzeni doğmuş oldu. Esasen devletin mal sahibi sınıfların zenginliklerini korumak için meydana getirilen bir kurum olduğunu biliyoruz ve yine biliyoruz ki, devlet ne çok eskidenberi vardı, ne de edebiyen bu biçimde kalacaktır. Artık mal mübadelesine geçen ve paranın ortaya çıktığı toplumlarda üretilen malın dağılımı da bir mesele olmuştu. Böylece modern kapitalizme giriliyordu. 18 inci yüz yıla kadar ekonomi ayrı bir bilim dalı değildi. Eski bilginler bu mesele ile dolayısı ile meşgul olmuşlardır. Ancak 18 inci yüz yıldan sonra ücretli işçi çalıştırma ve bütün toplum için geniş üretime geçme döneminin yarattığı çalkantılar, buhranlar ve sınıflar arasındaki mücadeleler arttıktan ve hızlandıktan sonradır ki, ekonomi bir bilim haline gelmiş ve iktisat alimleri bu çalkantıların, buhranların, kıtlıkların ve üretim mekanizmasının sebeplerini ve şekillerini araştırmaya koyulmuşlar. Böylece insanların en hayati meselesi olan üretim ve üretimin dağılımı, ücret, sermaye ve emek arasındaki münasebetleri, yâni insanların maddî refahı ve mutluluğu ile ilgili meseleler kanunlar bir ilim halinde araştırılmaya başlanmıştır. Bugün iktisat ilmi, insanların maddi bakımdan mutluluğu için gerekli bilgiler üzerinde araştırma yapan, üretimin maliyeti, üretimin dağılımı ile ilgili bütün meseleler üzerinde araştırma yapan çok hayati bir bilim dalıdır. İnsanların toplumsal mücadeleleri hep bu bilimle ilgilidir. Çünkü insanlar herşeyden önce gıda almak, sağlıklı yâni kısaca insanca yaşamak zorundadırlar. Diğer bütün düşünceler ve meseleler bundan sonra gelir.

Türk - İş'in Stratejisi Yanlıştır

(*Baştarafı 1. sahifede*)

sa olsun emekçilerin karşısında olduğu her haliyle belgelenen bir siyasî örgütün tekrar iktidara gelmemesi için tüm emekçileri karşısına çıkartmak gereklidir. Fakat yönetiminde bir takım tutucu kuvvetlerin bulunduğu bir Konfederasyonun böyle bir eylemi gerçekleştirmesi çok güçtür. Ve de büyük cesaret ister. Biz Konfederasyonu yönetenlerde bu cesaretin var olduğuna inanmıyoruz. Eğer öyle olmasaydı yönetim kurulu toplantısından önce söylenenleri toplantıdan sonra da aynı yetkili ağızdan yönetim kurulu kararı olarak duyardık.

Oysa ki, Yönetim Kurulundaki tutucu, güçler toplantı öncesi sarfedilen bu büyük sözler olmazsa belki de 24 Ağustos'ta yapılacağı söylenen protesto toplantısı yutturmacasını bile önlerlerdi.

Konfederasyonun 24 Ağustos 'ta yapmayı kararlaştırdığı toplantı yasak saymaktan ileri bir anlam taşımamaktadır. İçtenlikle yapılacak bir protesto gösterisinin yeri Ankara olmamalı idi.

Yüzbinlerce emekçinin çalıştığı Türk basınının Merkez'i ve kamuoyunun nabzı olan İstanbul dururken toplantı yeri olarak, hem de hiç bir siyasinin bulunmadığı bir mevsimde Ankara'nın seçilmiş olması Konfederasyondaki tutucuların ne kadar güçlü olduğunu göstermeye yeter. Emeklilik kanunu istesek de istemesek de Senatonun önümüzdeki döneminde yürürlüğe girecektir

Aydede Aydede Oğlun Kızın Nerede ?

(Baştarafı 1. sayfada)

topraklarına karışmaktadırlar. Bunun yanında ise ihtiyar aydedemizi tanımak için milyarlarca lira ay denemesi için harcanmaktadır. İşin bu gerçek yönü dururken de tüm basınımız ve radyolarımız sanki bizler bir başarı ve de fütuhat içindeymişiz gibi bangır bangır bağırarak sevinç çığlıkları atmaktadırlar.

Oysa her Apollo denemesi için harcanan her dolarda geri kalmış ülkelerin saçı bitmemiş yetimlerinin hakları vardır. Çünkü Amerikalı dev geri kalmış ülkeleri sömürerek devleşmiş ve de onları sömürmek yoluyla ayakta durabilmektedir.

Bir tek Apollo 11 denemesi için harcanan para 36 milyar dolardır. Bu Türkiye'nin bütçesinden kat kat fazla bir paradır. Amerikalı dostumuzun milyarlarını Türkiyeli eski ve yeni dost katmerli kılmak için elinden gelenî yapmaktadır... Bugün Türkiye, başta Amerika olmak üzere büyük kapitalist ülkelerin açık pazarı olmuşken, ilim, bilim karıştırarak kitleleri afyonlamaya çalışmak da ayrı bir ihanettir. Türkiye'de on milyona yakın açık ve gizli işsiz ordusu varken, sömürüye dayalı bir düzen içinde dünyaya gövde gösterisi yapmağa çalışanların zafer sarhoşluğunu kendimize malederek naralar atmak kazığı kendi elimizle kendimize itmekten başka şey değildir.

Aydede, aydede...

Oğlun kızın nerede? diye çocuklar oyun oynarlar.

Aya gidişe bizimkiler ne dedi ?

(Baştarafı 1. sayfada)

Ben olsam şöyle yapardım : Astronot olarak İnönü, Bayar ve Demirel'i seçerdim. Ancak o takdirde dönüşlerinde fayda sağlanabilirdi.

Hüseyin Akduman (Başkanlık Kurulu üyesi, Müfettiş) : Zap suyu'ndan karşı tarafa geçildiği zaman sevincim elbette ki, büyük olacaktır. Oraya harcanan paralar Türkiye ve Biafra gibi dünyanın aç ülkelerinde insanların ölmemeleri için harcanmış olsaydı sevinirdim!...

Abdullah Sert (Hukuk Müşaviri): Yeryüzünde milyonlarca insan aç ve insana yaraşmayan yaşama koşulları içinde iken milyonlar sarfı ile kayaların keşfinin hiç bir anlamı yoktur. Bu kayaların keşfi için harcanan milyonlarda geri kalmış ülkelerin sömürülmesinin, dolayısiyle tüyü bitmemiş yetimlerin payı vardır. Ay değil, dünyayı keşfetmek ve yaşanılır hale sokmak zorundayız.

Bahir Ersoy (Müşavir) : Ay yolculuğu muhakkak ki dünyada yeni bir devrenin işaretidir. Stratejik anlamda olduğu kadar, insansal an lamda da önem taşımaktadır. Dün yanın böyle bir olaya tanık olduğu sıralarda halledilmemiş bir sürü sorunları ile memleketimizin kaderi üzerinde acı acı fakat gerçekçe düşünmek zorundayız.

HİKÂYE:

İŞGAL

Kemal ŞERİF

— «Ana, bugün pek işe gidesim yok. İçimde bi tuhaf yel esiyor. Sorma üstelik. Anlatacak takatim bile yok!»

— Oğul işe gitmeyip de ne yapacaksın? Yoksam tutup gene Bina-li'nin topal Hüseynisiynen kahveye tavla atmaya mı canın çekti? Hay canın çıkmayasısa, kötülükte hep irahmetliye çekmişin. Ne var sanki, kimimiz var bizim senden gayri? Eve ekmek getirecek kimi-

ekonomisine katkısı olmuyordu. Köse İbiş'in bunlardan pek haberi olmamıştı. Önüne iş verilince yapmış, hayatı boyunca gerisine boş vermişti. Bir defasında fabrika kapısından dışarı çıkarken, üstü başı temiz biri koluna girmiş kendisini onbeş metre ilerisindeki kahveye davet etmişti. Köse İbiş hayatında ilk kez gururlanmış, kendisinin de itibarlı, adam yerine konulduğunu görerek sevinmişti. Üstü başı temiz, gravatlı bey politikacı tipinde biriydi. İbiş'e aklı ermedik bin lâf edip ona ne olduğunu bi türlü anlayamadığı basılı kâğıdın altını im

Bir ara işgal ne demek diyecek oldu. Yutkundu vazgeçti. Sonra dayanamadı, sordu.

— «Hey Memiş'in Hase, işgal da ne?»

— «Ulan Köse. Emme de cehelsin be. Sarı sendikayı kovalamak için başvurduk bu çareye. Şimdik biz Anayasa çerçevesinde direnişe geçiyok. Patron bizi sendika seçmekte serbest bırakacak. Yoksa bu rada, ne iş yapıcıyık, ne de başkalarına iş yaptırıcıyık. Buna ekmek kavgası derler arkadaş»

Evet ekmek kavgasına anasını

Buna kimsenin karşı çıkacağını sanmıyoruz. Karşı çıkmalarının gereği de yoktur. Gereği yoktur çünkü ne kendi çıkarlarına ne de savunucusu bulundukları özel sektörcülerin çıkarlarına zarar verecek nitelikte bir kanun değildir bu. Bizce protesto gösterisi yapılacaksa 1961 Anayasa'sını rafa kaldırarak Türkiyeyi geri kalmışlıktan kurtarmak, istenmeyen siyaset cambazlarının sonu için yapılmalıdır. Tesir sahası ne kadar az olursa olsun fukaradan yana olmadığına inandığımız siyasî örgüt temsilcilerinin tekrar mecliste yer almamaları için konfederasyona bağlı örgütler bulundukları kent ve köylerde tüm güçleri ile çaba göstermeye yöneltilmelidir.

Kısaca emekçi sınıfın tüm ağırlığını siyasete koyma olanağı sağlanmalıdır.

Rıza Güven

Herhalde böyle bir soru aydedeye sorulduğunda vereceği cevap «Amerika'da» olacaktır. O zaman aydedenin yanında üvey evlât bile olmadığımızı anlıyacağız da, yine hayıflanıp durmaktan ileri gidemiyeceğiz.

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI ADINA

İMTİYAZ SAHİBİ : RIZA GÜVEN

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ :

BAHİR ERSOY

Yönetim yeri : Babıâli Cad. Sıhhiye Apt. Kat 3, D. 8. Cağaloğlu İSTANBUL

Telefon : 27 67 82

Dizgi baskı : SİLE Matbaası Hocahan Cad. 4/2 Yeşildirek

Telefon : 22 36 81

AYNAME

(Baştarafı 3. sayfada)

lerin alınterlerinden geçer! Bu iş böyle...

Ben bunların hiçbirine tutulmuyorum. Olur böyle şeyler. Olur ama olmayanları da oluyor bizde. Neylersin.

Efendim, dün İETT işçileri beklenmedik öyle bir ziyafete konmuşlar ki... Aya ayak basmak kadar sürpriz yaratmış bu ziyafet işçilere. Gerçi ziyafette hiç mi gözümüz yok. Karnı doyanlara yürekten afiyet olsun. Keşke daha fazla yesinler, daha fazla doysunlar. Onlar da kendi çaplarına göre enayi bulmuşlar ya...

İETT'deki efendiler Ayın fethini Amerika ile - evet evet dilim pek varmıyor söylemeğe ya demem de gerek na'pıyım? - Süleyman beyin zaferi olarak görüyorlarmış... Süleyman bey ile Amerika efendinin zaferini İETT'nin yetkili ağaları işçilere ziyafet çekmekle kutlamışlar; varolsunlar. Adamlar bunu ni hayet kendi aralarında da kutlaya bilirlerdi. Nasıl olsa, bizim elektrik ten nasibini alan - canım günde birkaç kez kesilmişse ne olmuş yani - vatandaşlarımızın o hiç bitmeyen sayaç paralarını kaydıhayat şartiyle ödüyorlar ya. Bu ödemenin dededen toruna ve torundan toruna intikalini karıştırmaya ne lüzum var? İstersen karıştır, bu kez bir zam olur ziyafetin masarıfı bir ucundan çıkar nasıl olsa...

Duam o ki, Amerikalılar gökte ne kadar yıldız ve gezegen varsa birbir ardına fetheylesinler ve bizim İETT'nin akıllıları da işçi kardeşlerimize ziyafet üstüne ziyafet çeksin... Nasıl olsa paraları bizdendir...

miz var? At inadını oğul, işine git. Gubanım olam...»

Ana yüreği yumuşak olurdu. Köse İbiş yürekten yana anasına çekmişti. Anasının demelerine bir türlü karşı gelemiyordu. Bu yüzden o içindeki kıvrak ve deli duyguları ile çelişi halindeydi. Gençti. Kanı kaynıyordu. Güçlü ve kuvvetliydi de üstelik. Tuttuğunu koparanlardandı. Canı eğlenmek, kendince eğlenmek yanlışıydı. Eğlenip de ne yapacaktı? Topu tüfeği çocukluktan topal Hüseyni ile kahvede şöyle bir tavla atacak ve zarı konuşturacaktı.

Dayanamadı, anasının yumuşak söylenmesine. Anası da bilirdi oğlunun yumuşak yürekliliğini. Köse İbiş'i her kez can yerinden vururdu tâ ki. Ne yapsındı kadıncağız? Kocası, meslek hastalığından genç yaşta öbür yanı boylamıştı. Kendisinin ise çalışacak yanı yoktu. İhtiyar ve muhtaçtı. Köse İbiş de anasını çok severdi. Kırmazdı onu hiç. İçinde bulundukları kötü hal, ana oğulu birbirlerine tamamen yaklaştırmıştı. Anasız oğul, oğulsuz ana düşünemez olmuşlardı. Haksız da değildiler hani...

Tavlaya ayarlı duyguları Köse İbiş bi yana itti. Onun yerine anasının olumlu dileklerini doldurdu. Babasının zoru ile gurbete düştükleri anı hatırladı. Gözleri nemlendi. «Ana gibi yar olmaz, gurbet gibi diyar olmaz» diye içinden geçirdi. Cebinde otobüse binecek parası bile kalmamıştı. Erkence yola koyuldu. Sabahları bir saat kadar yürüyecekti. Bir nevi spor sayılırdı bu da. Zorunlu spor !

— «İşin hayır ola oğul» diye seslendi anası arkasından. Köse İbiş daha bir tuhaf oldu. Dönüp ardına bakamadan;

—«Sağ ol anam» diyebildi.

Babasından miras külüstür kol saatine baktı. Fabrika önüne gelmişti. İşbaşı düdükleri birbir ardına çalıyordu. Zaten Silâhtar Silâhtar olalı düdük sesleri çalardı. Bu sesler gün geçtikçe artardı. Gören sanayi gelişiyor Silâhtar bölgesinde sanırdı. Oysa sanayi diye gelip görene yutturulan montajcılıktı. Yurt

zalatmıştı. Sonradan kendisinin sendikalı olduğunu öğrenmişti. O da şöyle olmuştu: Fabrikanın genç kaytan bıyıklı muhasebecisi bi gün kendisini odasına çağırtmış ve

— «Aferin sana İbiş» demişti. Patron senin bu davranışına hayran kaldı. Sana daha iyi bir iş verecek. Yalnız, sen de birkaç arkadaşını kendi sendikana üye yapacaksın. Öteki gâvur tipli sendikalara karşı uğraşacak, adamlarını kovalayacaksın. Anladın mı?»

— «Evet beg, anladım» demişti İbiş. Oysa hiçbişey anlamamıştı. Muhasebeci bey neden çağırmıştı? Kendisine ne söylemişti? Niçin söylemişti? Sendikası neydi? Bu da nereden çıkmıştı? Hem sendika denen şey neydi?

«Bana vız gelir, bütün bunlar» dedi kendi kendine. «Sıkışınca her şeyi öğrenirim...»

Fabrikanın önü ana baba günüydü. Yüzlerce işçi işten gayri birşeylerle meşguldu. Kapıları kapatanlar, birbirleri ile münakaşa edenler, sövüp sayanlar... Birazdan üstünde bazı lâflar yazılı pankartları fabrika önüne yerleştirmeye başladılar. Köse İbiş bunların hiç biri ile meşgul olmuyordu. Ne yapıldığını pek anlayamamıştı. Birden pankartların üstünü okudu :

«DEFOL MÜDÜR», «SÖMÜRÜYE PAYDOS» «ANAYASA TAM OLARAK UYGULANMALI, İŞÇİLER SENDİKALAŞMADA SERBEST BIRAKILMALIDIR», «İCAZETLİ SENDİKACILIK OLMAZ», «SARI SENDİKA KAPI DIŞARI», «HERŞEY BİRDEN TERSİNE: İŞÇİLER HALAY ÇEKECEK, PATRON ÇİLE ÇEKECEK!»

Kafası yazılarla birlikte allak bullak oldu Köse İbiş'in. Bu bayram bu şenlik neyin nesiydi? Fabrika binasının üst yanından adını işitti:

— «Hey İbiş, Köse İbiş. Sallanma. Çık yukarı... Koooşş...»

Koştu, yukarı tırmandı... Kendisine seslenen hemşerisiydi. Ona olup bitenleri sordu.

— «İşgal var lan İbiş... Patronu kovaladık fabrikadan. İş yok. Eşitlik istiyoruz.»

da hatırlayarak aklı kesilmişti Köse İbiş'in. Yapılan ekmek kavgası ise kendisi de vardı. Bu kavgaya girmezse neye girecekti? Emperyalist Emerika ekmeğimize bıçak atıyordu. Patronlar bıçak atıyordu. Partiler bıçak atıyordu. Bürokratik bur juvalar bıçak atıyordu. Hey be. Ne vardı bizim ekmeğin içinde? Hey be. Ne oluyorduk? Bizim ekmeğimize bıçak atanların ekmeğine biz de biber doğramalıydık. Öyle düşündü, Köse İbiş. İçi, yüreği açılmış, gözleri ışıldamıştı.

Birazdan fabrikanın etrafını polisler kuşattı. İş ciddiye binmişti. olis şefi dışardan işçilere ihtar yolladı :

— «Fabrikayı yarım saat içinde tahliye ediniz. Aksi takdirde kardeş kanı dökülebilir!.»

İşçilerin tüyleri diken diken olmuştu. Kardeş kanı da ne demekti?. Neden dökülecekti. Mücadelemiz kardeşlere karşı değildi. Bizi it yerine koymayan bir azınlığa, bir dalkavuk sınıfına karşı idi. Karşımızda kardeşin işi yoktu. Hep birlikte avazlarınca bağırdılar :

— «Çıkmayacağız. Taleplerimizi yerine getirsinler. Şartlarımız var. Hem sizinle değil, patron ve sarı sendikalarla.»

Polis şefi hücum emrini verdi. Gaz ve sis bombaları bir anda ortalığı savaş alanına soktu. İşçiler ellerine geçirdikleri taş ve kaya parçalarını polislerin üzerine fırlattılar. Bir kargaşalık içinde tabanca sesleri de gelmeye başladı. Köse İbiş kanlar içinde yerde yatıyordu.

— «Yandım» diye haykırdı. Arkadaşları İbiş'i yerden kaldırıp aceleyle ve gizlice arka sokaktan hastaneye götürdüler. İbiş durmadan anasını sayıklıyordu. Doktorlar operasyon yapacaklardı. Sağ kolu kesilecekti !. Bundan sonra iş bulabilirse sol kolunu çalıştıracaktı...

Köse İbiş bir kola çok şey öğrenmişti. Kolunu vermiş, yaşamayı, hayatı, gerçekleri öğrenmişti.

Fabrikalarda, meydanlarda ateşli nutuklar atıyordu. Konuşurken sinirli ve hırslı idi. Sol yumruğu her defasında yukarıda dolaşırdı!...